

Information från Barnhälsovårdsenheten i
Region Stockholm till vårdgivare på BVC

Aktuellt läge för ”skallmottagningarna” i Region Stockholm

Ibland behöver BVC remittera till så kallade skallmottagningar och då handlar det främst om barn med misstänkt kraniosynostos (för tidig sammanväxning av skallens ben). På den senaste tiden har en del förändrats vad gäller vilka skallmottagningar som BVC kan remittera till.

Nedanstående mottagningar tar emot remisser med kraniosynostosfrågeställning från BVC:er i hela Stockholms län:

- Sollentuna BUMM Martina
- Liljeholmens BUMM
- Södertälje BUMM

/Karolina Lindström, barnhälsovårdsöverläkare

Nytt separationsmaterial för bebisföräldrar som inte lever tillsammans

På Vårdgivarguiden finns nu ett nytt material till stöd för BHV-sjuksköterskor som möter bebisföräldrar som har separerat eller aldrig varit tillsammans. Precis som med det första materialet ”Samtal om barns behov vid föräldrars separation” så består detta av en manual till BHV-sjuksköterska att använda vid samtal på BVC och en broschyr som kan lämnas till föräldrar. Manualen heter ”Samtalsguide – separerade föräldrar med barn 0–1 år” och föräldrabroschyren ”Att inte bo ihop när man har en bebis” och de ligger under *Formulär, broschyrer och samtalsguider* under regionala riktlinjer. <https://vardgivarguiden.se/behandlingsstod/bvc/regionala-riktlinjer/foraldraseparation/>

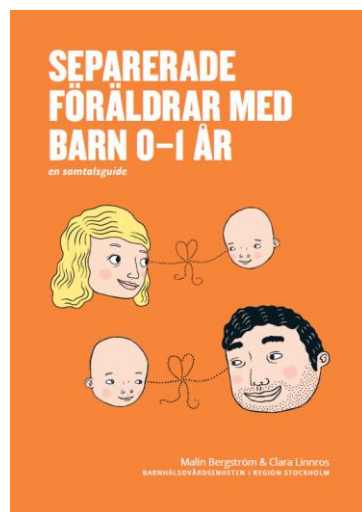
Materialet kom till efter önskemål från BHV-sjuksköterskor som i det första materialet saknade perspektivet på nyblivna föräldrar som inte är tillsammans. Under det första året kan frågorna kring det gemensamma föräldraskapet vara mer laddade än vid senare separationer och eftersom familjerna kommer regelbundet till BVC under denna period är behovet av stöd från BVC ofta stort. Precis som i första materialet är det viktigt att detta gäller grundläggande samtal om föräldraskap och barns behov. Är det infekterat mellan föräldrarna är BVC naturligtvis inte rätt plats för

gemensamma samtal, utan föräldrarna bör använda samarbetsamtal via familjerätten för att nå överenskommelser.

Fokus i materialet är stöd kring det gemensamma föräldraskapet utifrån barnets behov utifrån dessa fem teman: Föräldraskap och anknytning, Förälrateam, Umgänge och boende, Föräldraledighet samt Amning. Vi hoppas att dessa korta texter med förslag på frågor och Lotta Sjöbergs fina illustrationer ska vara ett stöd för er på BVC när föräldrar har frågor om hur de ska tänka och göra.

Varje BHV-sjuksköterska kommer få ett exemplar av manualen att använda vid samtal. Dessa kommer vara upptryckta i december. Föräldrabroschyren går att ladda ner och skriva ut, om man vill ge den till föräldrar.

/Clara Linnros, barnhälsovårdspsykolog

Poddavsnitten uppdelade i kategorier

Nu har vi snart publicerat 90 BVC-poddavsnitt! För att underlätta för er att hitta bland alla dessa avsnitt har vi sorterat dem i kategorier som tex. ”Amning” eller ”Att vara en familj”. Vi hoppas att det ska vara till hjälp för er när ni själva ska lyssna eller när ni ska rekommendera ett specifikt avsnitt till en förälder.

Se gärna:

<https://vardgivarguiden.se/Behandlingsstod/BVC/bvc-podden/>

/Catharina Neovius, vårdutvecklare

Kraftigt ökat antal fall av kikhosta i Danmark

Från och med 1 november 2019 rekommenderas gravida i Danmark tillfälligt att vaccinera sig mot kikhosta. Vaccinet DiTeKi-Booster rekommenderas i tredje trimestern fram till slutet av januari 2020 som en utbrottsåtgärd. Orsaken är ett kraftigt ökat antal fall av kikhosta under 2019 med 1323 fall i alla åldrar, från januari till augusti. 138 av fallen var barn under 2 år och av dem var 100 fall spädbarn. I Sverige ses ingen ökad spridning av kikhosta. Antalet fall bland spädbarn sjunker nu under 2019 för femte året i rad och totala antalet fall minskade från 805 fall 2017 till 739 fall under 2018. En ökning av kikhosta brukar återkomma cykliskt vart 4–5 år även vid god vaccinationstäckning.

Se gärna: <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2019/Informationsskrivelse-kighoste-gravide.ashx?la=da&hash=7C860D4F251261536B2DAD4D73620E0478D59B2C>

Information på SSI:s (Statens serum Institut) hemsida: https://www.ssi.dk/aktuelt/nyheder/2019/2019_10_kighostevaccination

/Johanna Rubin, barnhälsovårdsöverläkare

Amningsstrategin och filmtips

Amningsstrategin för personal i amningsvårdkedjan i Region Stockholm har nyligen uppdaterats. Se gärna <https://vardgivarguiden.se/Behandlingsstod/BVC/regionala-riktlinjer/Amningsstrategi/>

Via amningsstrategin når ni korta utbildningsfilmer om amning där vi särskilt vill tipsa om film nummer 7 (av totalt 14 filmer) om ”Handmjölkning, pumpning och tillmatning”:

<https://media.medfarm.uu.se/play/kanal/414/video/7559>

Själva handmjölkninginstruktionen finns även på 1177: <https://www.1177.se/barn--gravid/att-skotta-ett-nyfott-barn/amning-och-flaskmatning/handmjolka-och-pumpa-ur-brostmjolk/>. 1177:s material är riktat till föräldrar och kan rekommenderas.

/Karolina Lindström, Barnhälsovårdsöverläkare

Barnkonventionen blir svensk lag

Den 20 november 2019 firade barnkonventionen 30 år. Riksdagen har beslutat att nu uppta konventionen om barnets rättigheter i svensk lag den 1 januari 2020.

Du kan läsa mer om barnkonventionen och dess väg mot att bli lag här:

<https://skl.se/demokratiledningstyrning/manskliga-attigheterjamstalldhet/barnetsrattigheter/barnkonventionenblirsvensklag.887.html> och allmänt om

barnkonventionen här:

<https://www.rikshandboken-bhv.se/metoder--riktlinjer/strategier-och-kvalitetssakring/barnkonventionen/>.

Under våren 2020 kommer BHV-enheten bjuda in till en utbildningshalvdag om juridik på BVC och då kommer barnkonventionen att diskuteras. Vi vill också gärna tipsa om detta BVC-poddavsnitt i ämnet: <https://bvcpodden.fireside.fm/77>

/Karolina Lindström, barnhälsovårdsöverläkare

Filmade föreläsningar från BVC-läkarkursen 2019

Två av de mest uppskattade föreläsningarna från årets BVC-läkarkurs i Region Stockholm finns nu tillgängliga för all personal på BVC i länet via länkarna nedan. Filmerna kommer ligga uppe till hösten 2020.

Bo Lundell: Hjärtsjukdomar och blåsljud på BVC. <https://vimeo.com/374711838/0db23fc473>

Yigael Finkel: Komjölksproteinallergi, laktosintolerans, vegankost m.m. <https://vimeo.com/374710780/b1da3f988b>

/Karolina Lindström, barnhälsovårdsöverläkare

Utagerande beteende hos barn: Är föräldrastödsprogram effektiva?

Utagerande beteende, alltså bråkighet eller trots som inte går över, är en riskfaktor som utöver att leda till en bråkig vardag också ökar riskerna för senare problem som antisocialt beteende, kriminalitet, missbruk, skolmisslyckande och depression.

SBU (Statens beredning för medicinsk och social utvärdering) har granskat en systematisk översikt av ett femtiotal olika föräldrastödsprogram. De konstaterar att programmen kan minska utagerande beteende hos barn från två års ålder hos familjer med ökade risker för att barnet ska bli bråkigt eller där man redan konstaterat att barnets trots är utöver det vanliga. Förebyggande program, det vill säga där barnen inte är utagerande från början, verkar däremot inte ha samma effekt.

Översikten visar effekt av föräldrastödsprogram som bygger på social inlärningsteori, vilket innebär att barns sociala skolning sker genom sociala erfarenheter, som att iaktta, härma och testa beteenden tillsammans med andra. De komponenter i programmen som var särskilt verksamma var uppmuntran, beröm och naturliga/logiska konsekvenser, som att man tar bort en leksak som barnet slår någon med. Andra komponenter som var verksamma var att bygga

goda relationer mellan föräldrar och barn genom till exempel gemensam lek och aktivt lyssnande. Tidigare har den här typen av föräldrastödsprogram kritiserats hårt då de ibland lärt föräldrar att ge barnen time-out, vilket likställts med gamla tiders skamvrå. Idag beskrivs time-out istället som att föräldrar och barn tar en paus från varandra för att kyla ner en konflikt, vilket framstår som mer sympatiskt. Tonvikten idag ligger dock på att bygga positiva relationer och föräldrastödsprogrammen måste självklart anpassas efter ålder på barnen hos de deltagande föräldrarna.

I vårt län erbjuds ABC som ett förebyggande program för föräldrar till barn från 3 års ålder. På många håll finns också föräldrastöd för barn med etablerade svårigheter. SBU:s översikt stärker vikten av att föräldrar kan erbjudas sådant deltagande. Där kan vi inom BHV spela stor roll för både barn och föräldrar. Se gärna:

<https://www.sbu.se/sv/publikationer/sbu-kommentar/foraldrastodsprogram-vid-utagerande-beteende-hos-barn-effekter-och-verksamma-komponenter/>

/Malin Bergström, barnhälsovårdspsykolog

Trevlig höst önskar Barnhälsovårdsenheten i Region Stockholm

